

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
REPUBLIKA E MAQEDONISË SË VERIUT

Бр./Nr. 12-3970/8
09.06.2022 г.в.

Врз основа на чл. 22 ст. 1 од Законот за спречување корупцијата и судирот на интереси („Службен весник на Република Македонија“ бр. 12/19), чл. 40 ст. 3 од Деловникот за работа на Државната комисија за спречување на корупцијата, постапувајќи по предмет оформен по пријава поднесена од познат подносител, Државната комисија за спречување на корупцијата (во натамошниот текст ДКСК), на 70-тата седница одржана на 09.06.2022 година ја донесе следната

ОДЛУКА

Постапката по пријавата со број 12-671/1 од 31.01.2020 година, **СЕ ЗАПИРА**.

До Влада на РСМ да се достави препорака за раскинување на склучениот Договор за финансиска поддршка на инвестиции, заведен под арх. бр. /// од /// година, бидејќи истиот е склучен спротивно на неговата економска суштина.

До Управа за финансиско разузнавање на РСМ да се достави иницијатива за вршење надзор над работењето на засегнати страни, со укажување за начинот на склучување на договорот, водењето на стечајната постапка на /// и потеклото на капиталот на ///, /// и ///.

Предметот со број 12-671 од 2020 година да се затвори и архивира.

Оваа одлука во деперсонализирана форма да се објави на веб страницата на ДКСК во рок од 5 (пет) дена од донесувањето.

Образложение

Предметот со број 12-671/1 од 31.01.2021 година е оформен врз основа на поднесена пријава од ///, преку овластено лице /// (во понатамошниот текст: подносителот). **Изнесените наводи во пријавата се однесуваат на сомнежи за несовесно постапување и злоупотреба на службената положба и овластувања на повеќе службени лица – неименувани носители на јавни функции, кои извршиле незаконско влијание, т.е. овозможиле на трговското друштво /// (во понатамошниот текст: ///) да склучи договор за финансиска поддршка на инвестициите, кое што се јавувало како основач на /// (///, во понатамошниот текст: ///) заедно со /// (во понатамошниот текст ///), регистрирано во ///. Се наведува дека финансиските средства кои се наменети за ///, служат за откуп на материјални средства од ///, како правно лице кое се соочува со потешкотии во деловното работење, за што била отворена стечајна постапка, која била окончана со правосилен план за реорганизација, предложен од ///. Оттаму, подносителот отвара дилема за тоа дали доделената финансиска поддршка од Владата на РСМ е со цел да се искористи за приватни цели, со оглед дека /// се јавува како основач и на ///. Наведено е дека во текот на стечајната постапка на ///, /// ги откупил побарувањата**

по кредити од ///, /// и ///, кои се иницијалните подносители на барањето за отворање стечајна постапка на ///, а на друга заинтересирана страна – трговско друштво /// не му било дозволено да учествува во стечајната постапка. Од ДКСК се бара да го преиспита случајот согласно со нејзините законски надлежности. Во прилог на пријавата доставени се докази како поткрепа на наводите.

По увидот во содржината на пријавата и доставените докази, ДКСК се обрати со барање за надлежно постапување до Министерство за економија на РСМ, со цел да испита дали во текот на постапката за дodelување на договорот за финансиска поддршка на инвестициите на ///, постоел судир на интереси кај службени лица кои постапувале по предметот. Во одговорот на министерство, по барањето на ДКСК беше наведено дека во конкретниот случај, одговор на поставените дилеми, треба да се бара од Кабинетот на Заменик Претседателот на Владата на РСМ, задолжен за економски прашања, координација со економските ресори и инвестиции, ///.

ДКСК се обрати до кабинетот на горе наведеното службено лице, од каде доби одговор дека, /// добил договор за финансиска поддршка на инвестициите согласно со постапката уредена во чл. 37 – 39 од Законот за финансиска поддршка на инвестиции¹.

Инаку, според овие законски одредби, постапката за дodelување финансиска поддршка ја води Агенцијата за странски инвестиции и промоција на извозот на РСМ (во понатамошниот текст: Агенцијата), која по спроведената административна проверка, подготвува писмен извештај за компанија кои исполнуваат услови за дodelување финансиска поддршка. Овој извештај, потоа Агенцијата го доставува до ад-хок комисија формирана од Владата на РСМ. Ад-хок комисијата дава позитивно мислење по однос на доставениот писмен извештај од Агенцијата, по што Агенцијата изготвува предлог договор за финансиска поддршка, а Владата на РСМ донесува одлука за согласност. Договорот за финансиска поддршка потоа го потпишува овластено лице од страна на Владата на РСМ.

На /// година, /// поднел барање во Агенцијата², за поддршка на инвестиција оквалификувана под мерката бр. 6 – Поддршка за откуп на материјални средства од деловни субјекти во потешкотии.

Агенцијата по извршената административна проверка за исполнетост на условите го доставила барањето на /// до ад-хок комисијата, која дала негативно

¹ "Службен весник на РМ" бр. 83/18 и "Службен весник на РСМ" бр. 98/19 и 124/19.

² Заведено под арх. бр. ///.

мислење³, бидејќи истиот овој субјект, извршувал **регулирана дејност т.е. поседувал лиценца за производство на струја**. За ова мислење /// бил известен од Агенцијата со допис⁴.

Меѓутоа, /// ја известил Агенцијата дека не поседува лиценца за производство на струја, односно дека истата ја поседува ///⁵, врз основа на што претходно затворениот предмет повторно бил отворен од страна на Агенцијата и ад-хок комисијата овој пат ценела дијаметрално спротивно и **дала позитивно мислење** да се додели финансиска поддршка за инвестицијата на ///, бидејќи оценила дека биле исполнети условите предвидени во чл. 9 од Законот за финансиска поддршка на инвестиции⁶.

Ваквиот одговор пред ДКСК создаде сомневање дека финансиската поддршка на /// е обезбедена по пат на незаконско влијание на носител на јавна функција кој бил задолжен за координација на политиките во економскиот ресор.

Ова произлезе од фактот дека еднаш затворен предмет, *без законско предвидено право на жалба, односно без поднесена тужба за управен спор, без правосилна судска одлука донесена во управен спор, ад-хок комисијата за истата правна работа, под истите околности и услови, за истиот предмет дава две дијаметрално спротивни мислења*.

Со други зборови, без одлука на надлежен орган, но и без законско прецизирани одредби за повторување на постапката, ад-хок комисијата дала ново, овој пат позитивно мислење за доделување финансиска поддршка на инвестицијата на ///.

ДКСК понатаму го разгледуваше предметот од корупциски аспект, а не од аспект на оценување евентуален судир на интереси на службени лица.

Постапувајќи по предметот, ДКСК се осврна на начинот на донесување на Законот за финансиска поддршка на инвестициите и изврши увид во Извештајот на Комисијата за економски прашања при Собранието на РСМ⁷, Извештај на истата

³ Со извештај бр. /// од /// година.

⁴ Заведен под арх. бр. /// од /// година.

⁵ Со допис заведен под арх. бр. /// од /// година.

⁶ "Службен весник на РМ" бр. 83/18 и "Службен весник на РСМ" бр. 98/19 и 124/19

⁷ Заведен под арх. бр. /// од /// година.

комисија⁸ и во стенографските белешки од првото продолжение на 45-тата седница на Собранието на РСМ, одржана на /// година.

Со увидот во содржината на овие документи, се утврди дека Законот за финансиска поддршка на инвестициите бил подготвуваан од работна група, која била под надлежност на ///, кој на горе наведената седница на Собранието на РСМ објаснил дека законот се носи наменски со цел да бидат подржани околу 20 трговски друштва во РСМ.

Според чл. 37 од Законот за финансиска поддршка на инвестициите⁹, финансиската поддршка се доделува по претходно позитивно мислење на ад-хок комисија за евалуација на поднесените барања, при што ст. 6 на истиот овој член вели дека комисијата за евалуација ја сочинуваат по еден член од Канцеларијата на претседателот на Владата на Република Северна Македонија, Кабинетот на заменикот на претседателот на Владата на Република Северна Македонија, задолжен за економски прашања и за координација со економските ресори, Министерството за економија и други членови назначени од Владата на Република Северна Македонија, *односно од кабинетски службеници во споменатите кабинети што упатува на потенцијално политичко влијание при доделувањето на средствата.*

Составот на оваа комисија бил променет повеќе пати, меѓутоа, клучно е да се напомене дека на денот на првото и на денот на второто разгледување на барањето за финансиска поддршка на ///, сметано од /// година¹⁰, истата се состоела од:

1. ///;

2. ///;

3. ///;

4. ///;

5. ///;

⁸ Заведен под арх. бр. /// од ///.

⁹ "Службен весник на РМ" бр. 83/18 и "Службен весник на РСМ" бр. 98/19 и 124/19.

¹⁰ "Службен весник на РМ" бр. 121/18 и 133/18 и Службен весник на РСМ" бр. 139/19.

6. ///;

7. ///;

8. ///; и

9. ///.

Овие членови на ад-хок комисијата за евалуација односно кабинетските службеници на министрите, кои даваат важни мислења како предуслов за доделување финансиска поддршка од буџетски средства, користат и законски погодности и како кабинетски службеници и како членови на ад хок комисијата, а од друга страна немаат законска обврска за поднесување анкетен лист и изјава за интереси до ДКСК. Ова ДКСК го оцени како висок ризик од незаконско влијание при доделување на договорот за финансиска поддршка на ///.

Од таа причина ДКСК побара фотокопии од сите списи по предметот за доделување финансиска поддршка на ///, за што се обрати до Агенцијата со барање за надлежно постапување и доставување информации¹¹. Со увид во документацијата, ДКСК утврди дека приоритетна дејност на /// се управувачки дејности, за кои нема потреба од купување на материјални средства од трговски друштва во потешкотии, со што постои неконзистентност со самото горе означен барање на ///.

Имено, од приложениот деловен план – Писмо со намери¹², потписан од управителите /// и ///, инвестицијскиот проект требало да опфати откуп на материјални средства од ///, како и основање на ///. Двете трговски друштва, /// и ///, требало да бидат целосни преземачи на ///.

Основач на /// и на /// е /// од ///.

Планот за реорганизација бил правосилно усвоен на /// година, од страна на Основен суд во ///¹³ - приложен во предметот.

¹¹ Заведено под арх. бр. /// од /// година.

¹² Заведен под арх. бр. /// од /// година.

¹³ Со Решение /// бр. /// од /// година.

Според чл. 4 т. 12 ал. 6 од Законот за финансиска поддршка на инвестициите¹⁴, откупот на материјални средства од трговски друштва во стечај и ликвидација е подобен за финансирање согласно со овој закон, под услов подносителот на барањето за финансиска поддршка да не е капитално поврзан со субјектот од кој треба да биде извршен откупот. Во конкретниот случај, /// бил преземан од ///, кој е капитално поврзан со /// по два основа и тоа, директна капитална поврзаност, со оглед дека /// е првиот основач на ///, и индиректна капитална поврзаност, со оглед дека /// основач на /// е ///, кој пак е и втор основач на ///.

Овој факт, иако познат, со оглед дека во предметот е приложен правосилниот план за реорганизација на ///, сепак од страна на службеното лице во Агенцијата, ///, бил сочинет Извештај¹⁵, каде било наведено дека /// ги исполнувал условите за доделување финансиска поддршка. Овој Извештај потписан од страна на в.д. директорот на Агенцијата, службено лице ///, бил доставен до ад-хок комисијата¹⁶.

Имено, носител на планот за реорганизација е ///, кој се јавува како основач и на ///, и на /// заедно со ///, /// го презел ///, а не ///. Поради ваквата капитална поврзаност, /// не ги исполнувал условите за доделување финансиска поддршка.

Исто така, ад-хок комисијата за евалуација, на /// година, оценила дека /// поседува Решение од Регулаторната комисија за енергетика на РСМ¹⁷ со кое му била издадена лиценца за производство на струја и за истото ја известила Агенцијата¹⁸.

Со увидот во Решението на Регулаторната комисија за енергетика на РСМ, ДКСК утврди дека лиценца за производство на струја била издадена на ///.

За ова мислење на ад-хок комисијата, Агенцијата¹⁹ го известила ///.

/// ја известил Агенцијата²⁰ дека мислењето на ад-хок комисијата е погрешно, затоа што таква лиценца поседувал ///, а не ///.

¹⁴ "Службен весник на РМ" бр. 83/18 и "Службен весник на РСМ" бр. 98/19 и 124/19.

¹⁵ Заведен под арх. бр. /// од /// година.

¹⁶ Со допис бр. /// од /// година.

¹⁷ /// од ///.

¹⁸ Со допис заведен под арх. бр. /// од /// година.

¹⁹ Со допис, заведен под арх. бр. /// од /// година.

²⁰ Со допис, заведен под арх. бр. /// од /// година.

Одговорот на ///, Агенцијата со допис, потписан од в.д. директорот, службено лице ///²¹, го проследила до ад-хок комисијата за евалуација. Комисијата, постапувајќи по истиот, на начин како што е наведено погоре, не го земала предвид фактот за капитална поврзаност и дала позитивно мислење дека /// ги исполнува условите за доделување финансиска поддршка, за што ја известила Агенцијата²², по што се пристапило кон потпишување на Договор за доделување на финансиска поддршка, во вредност од 1.000.000 евра, помеѓу Владата на РСМ и ///²³.

Во Извештајот на ад-хок комисијата, кој бил доставен до Агенцијата со дописот²⁴, стои дека повторното барање било разгледано на /// година, иако реакцијата на ///, е од /// година²⁵ – факт кој укажува дека документот на ад-хок комисијата за евалуација е антидатиран.

Понатаму, постапувајќи по договорот, Агенцијата, на /// година, по електронски пат се обратила до ///, со барање за доставување список на откупени материјални средства од ///. ///, на /// година, по електронски пат, наместо список на материјални средства, доставил список на побарувања, кои биле откупени од ///, преку ///, во текот на стечајната постапка на ///.

Овој факт несомнено докажува дека, ///, немал намера да откупи материјални средства од ///, туку побарувања, што е спротивно на доставениот деловен план од ///.

Имено, според чл. 9 ст. 2 од Законот за финансиска поддршка на инвестициите²⁶, *исклучок од доделувањето финансиска поддршка е регулираната дејност, а токму откупот на побарувања, според Законот за финансиски друштва²⁷ и Законот за банки²⁸ е строго регулирана финансиска дејност, којашто во платниот промет се остварува преку финансиската операција "факторинг".*

Од овде, ДКСК оцени дека /// преку своите управители, до Агенцијата, поднел документација за доделување договор за финансиска поддршка, за откуп

²¹ Заведен под арх. бр. /// од /// година.

²² Со допис, заведен под арх. бр. /// од /// година.

²³ Заведен под арх. бр. /// од /// година.

²⁴ Заведен под арх. бр. /// од /// година.

²⁵ Заведена под арх. бр. ///.

²⁶"Службен весник на РМ" бр. 83/18 и "Службен весник на РСМ" бр. 98/19 и 124/19.

²⁷ "Службен весник на РМ" бр. 158/10 ... 23/16.

²⁸ "Службен весник на РМ" бр. 67/07 ... 7/19 и "Службен весник на РСМ" бр. 101/19 и 122/21.

на побарувања, а не за откуп на материјални средства како што било наведено во доставениот Деловен план.

ДКСК го истакнува и фактот дека по однос на горе означените договор за финансиска поддршка, **не била извршена исплата спрема ///**, меѓутоа, обидот да се изнуди финансиска поддршка преку финансирање факторинг на побарувања спрема ///, означува доволно висок ризик дека правосилниот план за реорганизација на овој крупен стопански капацитет во РСМ, е неуспешен.

Користејќи ги информациите од медиумите²⁹, ДКСК утврди дека производството во /// е рестартирано од страна на ///, по завршувањето на стечајната постапка, а со увидот во дистрибутивниот систем на Централен регистар на РСМ, се утврди дека /// од денот на неговото основање е во континуирана загуба. Заеднички именител на /// и /// е фактот дека кај истите **како основач се јавува /// од ///**. Според податоците од дистрибутивниот систем на Централниот регистар на РСМ, вистински сопственици на /// и на /// се ///, ///, /// и ///.

Ваквите факти пред ДКСК го отворија и прашањето по однос на активната легитимација на /// во текот на стечајната постапка, со оглед на фактот дека е носител на правосилниот план за реорганизација на ///.

Имено, негативниот капитал на ///, юрисдикцијата на основање на ///, юрисдикцијата на резиденциите на вистинските сопственици и нивната национална припадност, **сите се лоцирани на оф-шор дестинации, што упатува на фактот дека во конкретниот случај се работи за оф-шор аранжман, со недоволно испитано потекло на капиталот.**

Од таа причина ДКСК се обрати до Централен регистар на РСМ, со барање за надлежно постапување и доставување информации, заведено под арх. бр. /// од /// година и побара увид во регистарските влошки на /// и /// по однос на водењето на стечајната постапка на ///.

Со увидот во регистарските влошки и фотокопии од документацијата доставена од Централниот регистар, ДКСК констатира дека стечајната постапка над /// била отворена на барање на доверителите ///, /// и ///.

За стечаен управник било назначено лицето ///. Одборот на доверители се состоел од претставници на иницијалните предлагачи на стечајот – банките, ///, /// и

²⁹ ///.

///. Со Решение на Основен суд ///³⁰, ///, /// и /// биле разрешени од одборот на доверители, а на нивно место биле назначени ///, /// и ///, поради тоа што, /// ги откупил побарувањата од банките и од ///, па следувало на нивно место да биде /// именуван како член на одбор на доверители, а останатите двајца доверители – /// и ///, со цел да се запази законската структура на одборот на доверители.

Но, поради фактот што побарувањата од банките и од /// биле доспеани, не бил исполнет основен услов за да се изврши финансиската операција “факторинг”.

Од друга страна пак, ДКСК не најде документ за утврдување **на активната легитимација** на /// во стечајната постапка, затоа што, барањето за разрешување на банките и на /// од одборот на доверители го поднел самиот стечаен управник, кое судот на /// год го прифатил без да навлезе во суштината на финансискиот аранжман – факторинг на побарувања. Поради тоа што на таквиот поднесок немало спротивставена страна, во стечајната постапка учествува /// со недоволно активна легитимација, без да има седиште во РСМ. *Доколку договорот за откуп на побарувања бил извршен во РСМ, тогаш /// требало да поседува лиценца за финансиска дејност, т.е. лиценца за финансиско друштво, што не е случај, а што е спротивно на чл. 4 од Законот за финансиски друштва³¹.*

Од друга страна пак, доколку договорот за откуп на побарувањата е склучен надвор од јурисдикцијата на РСМ, тогаш отворено прашање е легитимитетот на правната работа, доколку истата е склучена во јурисдикција, како на пример во ///, каде важат други закони од оние кои се на сила и во примена во РСМ.

Правото на учество на /// и на /// во стечајната маса како доверители, стечајниот управник во стечајната постапка не го прифатил, а Основен суд /// не го прифатил нивното барање за разрешување на стечајниот управник. Судската постапка по предметот³² ја водела ///, судија на Основен суд ///.

Основниот суд /// ги разрешил од одборот за доверители /// и ///³³, поради тоа што ги продале своите побарувања на ///. Околностите за нивното разрешување и купопродажбата на побарувањата се исти како и претходно наведеното.

³⁰ /// бр. /// од /// година.

³¹ „Службен весник на РМ“ бр. 158/10 ... 23/16.

³² /// бр. ///.

³³ Со Решение /// бр. /// од /// година.

Основниот суд /// го прифатил планот за реорганизација на ///³⁴ - потврдено од Апелационен суд ///³⁵. По оваа правна работа во Апелационен суд во /// постапувале судиите ///, /// и ///.

Основниот суд /// ја заклучил стечајната постапка на /// и /// бил задолжен да изврши надзор над спроведувањето на планот за реорганизација³⁶.

Планот за реорганизација првично бил поднесен од страна на иницијалните предлагачи на стечајот – банките, меѓутоа со откупот на побарувањата од банките и од останатите доверители, се доведува во прашање основот за носењето на истиот, бидејќи бил усвоен од страна на Собранието на доверители на ///, каде **најголем доверител во текот на стечајната постапка станува токму ///, без доволно активна легитимација во судската постапка**. Ова не е во согласност со чл. 71 и чл. 98 од Законот за парничната постапка³⁷ вв чл. 7 од Законот за стечај³⁸, според кои за да може странско лице да настапи во правниот промет на РСМ, во судска постапка, потребно е истото да биде легитимирано со тековна состојба од Централен регистар на РСМ, што не е случај во овој предмет.

Имено, според планот за реорганизација, /// е задолжен да го основа ///, а потоа заедно да го основаат /// - правно лице кое требало целосно да го преземе работењето на ///. На тој начин, /// прво учествува во стечајната постапка, а потоа се легитимира со основање деловен субјект во РСМ, но не е познато кој орган на РСМ го легитимиiral за да учествува во стечајната постапка на ///, дотолку повеќе што /// е основан на /// година, пред правосилното усвојување на планот за реорганизација на ///.

Со увид во регистарската влошка на ///, ДКСК утврди дека ова правно лице е основано на /// година, од страна на /// – основачка главнина од /// евра, а со увид на регистерска влошка на /// утврди дека е основано на /// година со основна главнина од /// денари од кои /// денари на /// и /// денари на ///.

Потеклото на капиталот не е докажан, а од потврдата на должност заверена со апостил на главниот помошник секретар на Министерство за надворешни работи на ///³⁹ – се работи за **капитален инвестициски фонд основан на ///**, со овластен

³⁴ Со Решение /// бр. /// од /// година.

³⁵ Со Решение /// бр. /// од /// година, поправено со Решение /// бр. /// од /// година.

³⁶ Со Решение /// бр. /// од /// година.

³⁷ "Службен весник на РМ" бр. 07/11.

³⁸ "Службен весник на РМ" бр. 34/06 ... 79/13.

³⁹ Заведен под арх. бр. ///.

потписник на регистрираната адреса ///, основан на /// година по името ///, променето на /// во ///.

Имено /// е основан под регистарски број ///. Доминантна контрола имаат ///, /// и ///. Акциите се во /// залог на ///. Со фондот управува /// – друштво за управување со приватни фондови регистрирано на ///. Недостасува документ за уплатениот капитал од /// спрема /// во износ од /// денари. Уписот е извршен врз основа на правосилниот план за реорганизација. Управители на /// и на /// се /// и ///.

Од погоре наведеното ДКСК констатира дека службените лица ///, ///, ///, ///, ///, ///, /// и ///, во својство на членови на комисијата за евалуација, службеното лице ///, кој во својство на в.д. директор на Агенцијата и службеното лице ///, која во својство на вработена во Агенцијата, која постапувала по предметот, овозможиле /// да се стекне со Договор за финансиска поддршка на инвестициите, во вредност од 1.000.000,00 евра, спротивно на намената за која се барада помошта од буџетот на РСМ. ///, ги координирал горе означените лица да ја обезбедат финансиската поддршка за инвестицијата.

Имено, лицата /// и ///, во својство на управители на ///, доставиле деловен план – писмо со намери до Агенцијата, во кој навеле дека финансиската поддршка ја бараат за откуп на материјални средства од ///, како ентитет кој се соочува со потешкотии во работењето, а на барањето од Агенцијата да достават доказ за откупени материјални средства тие доставиле доказ за откупени побарувања.

Поради горенаведените факти ДКСК одлучи:

1. До Владата на РСМ да достави препорака за раскинување на договорот за финансиска поддршка на инвестицијата со ///, бидејќи е склучен спротивно на неговата намена; и
2. До Управата за финансиско разузнавање на РСМ да достави иницијатива за вршење надзор над работењето на стечајниот управник на ///, ///, бидејќи овозможил стечајната постапка да се изврши по пат на факторинг на побарувања, без да преземе должни мерки согласно со Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам⁴⁰, со што не го испитал потеклото на капиталот на инвеститорот – ///; и

⁴⁰ "Службен весник на РМ" бр. 120/18 и "Службен весник на РСМ" бр. 275/19 и 317/20.

3. До Управа за финансиско разузнавање на РСМ да се достави иницијатива за вршење надзор над работењето на засегнати страни – **адвокати, сметководители и овластени ревизори**, поради непреземање должни дејства согласно со Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам⁴¹, со што не го испитале потеклото на капиталот на /// т.е. на ///.

Согласно горе наведеното, ДКСК одлучи како во диспозитивот.

Изработил:

м-р Д. Д.

Доставено до:

- Подносителот;
- Влада на РСМ; и
- Управа за финансиско разузнавање на РСМ.

⁴¹ "Службен весник на РМ" бр. 120/18 и "Службен весник на РСМ" бр. 275/19 и 317/20.